

**Philippi Ecclesiae Eystettensis XXXIX. Episcopi. De
Eivsdem Ecclesiae Divis Tvtelaribvs. S. Richardo. S.
Willibaldo. S. Wvnibaldo. S. Walpvrga. Commentarius
nunc primum evulgatus**

Philipp <Eichstätt, Bischof>

Ingolstadii, 1617

Capvt Quartvm. Quid Henricus Pantaleon, & Franciscus Irenicus Nouatores
de Aureato scripserint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70477)

CAPVT QVARTVM.

*Quid Henricus Pantaleon, & Franciscus
Irenicus Nouatores de Aureato
scripserint.*

ANTALEON in opere Germanico, quod in-
scripsit, *das Heldenbuch* hoc est, *librū Heroum*,
valde suauiter de Aureato delirat. Ait, Willibaldum vel Sviggerum Comitem Hirsbergensem,
excidisse quercetum iuxta Arcem Nassofelsiam, & ibi adifi-
casse Monasteriolum Aureatum dictum. Quis verò veterum huius rei Auctor? nam vt tibi tam nouo Nouatori fidem habeamus, sine veterum testimoniis, id nunquam à nobis impetrabis. Nullus ex antiquis vnquā scripsit, S. Willibaldum consedisse Nassofelsij, condito ibidem cœnobio, priusquam ad Almonem seu Altimylam fluium migraret, ibique Monasterium exstrueret: multò minus à quoquam proditum est, Monasteriolo iuxta Nassofelsiam Arcem exstructo, *Aureati* nomē inditum fuisse, quia ipsum Nassofelsium, etiam longè ante S. Willibaldi tempora, *Aureatum* appellabatur. Videtur Pantaleon existimasse, Arcem Nassofelsiam eodem loco esse, quo est Eichstadium; sed fallitur; cum aliquot horis inde distet. A beat ergo eò, vnde venit, hoc Monasteriolum, non Nassofelsij, sed in cerebro Pantaleonis edificatū. Qui addit Willibaldum, *querceto probè exciso, extruxisse ibi Monasterium Benedictinorum, nomine Altmül* pulchrè profectò. *Altmül* seu Almonius fluius est, qui Monasterium illud præterlabebatur, quemadmodum etiam hodie præterlabitur Eychstadium. Fluminis nomen imperitè imponit Monasterio; & perinde facit ac si diceret: *Domus Petri iuxta Constantiam est Monasterium ad Rhenū,*
ergo

ergo vocatur Rhenus. Inferior Altaicha in Bauaria est Monasterium ad Danubium; ergo vocatur Danubius. Monasterium Benedictinum à S. Willibaldo exstructum, non aliud, quam Eychstadij nomen habuit, à primo statim ortu suo; & inde ad ciuitatem ex Monasterio prognatam transit.

Posthęc, inquit Pantaleon, *ibidem condita est ciuitas, à succisis quercubus Eychstat nominata.* Posterior fuit ciuitas Monasterio; & per consequens, posterius quoque nomen Eychstadij, ciuitati impositum est. Laudo tamen Pantaleonem, quod suo in *Heroum libro* etiam Episcopis Eychstettensibus locum concesserit; & quidem ea benignitate, vt licet eorum Indicem contexuisset, deinde tamen separatim de quibusdam scriberet, vt de Valfrido IX. Episcopo, de Reginoldo, de Heriberto, de Gebhardo, postea Pontifice Maximo, de Gundackaro, de Ioanne 38. Præsule, de Friderico IV. deniq; de Wilhelmo à Reichenau. Istis omnibus peculiaris sedes & statio inter Heroas tribuitur. Non culpo, laudo magis. Illud quærere lubet, ex Pantaleone, an in tota serie Episcoporum Eystettensium vsq; ad Illustrissimum Martinum à Schaumberg (eò enim Catalogum perduxit) aliquem Lutheranum Prædicantem aut Zvinglianum Ministrum inuenerit, aut qui eius fidei fuerit, quæ à Luthero, Zvinglio & Caluino tradita est?

Franciscus Irenicus lib. XI. Exegeseos Germaniæ ita scribit: *Aureatenses Bauari sunt incola regionis iuxta Eichstadium, ubi Reliquia S. VValpurgis sunt. Sic Celtes lib. 2. Odarum.*

*Aureatensis decus omne terra
Virgo, qua pulchra rigat arua valle*

BB 3

Almo.

*Almonus, cunctos superans sapore
Flumine pisces.*

Istis ergo Aureatensis terra est tota dicio circa Eystadium. Sed unde *Aureatensis* vox & appellatio? utique ab *Aureato*. At ubi hoc Aureatum? Id isti non explicant. Nec est insolitum, ut à loco aliquo toti territorionomen veniat. Quid mirum ergo, si & ab Aureato totus ille Tractus, qui vsque ad Almonium flumen, Eystadium versus protenditur, *Aureatensis* appellatus sit.

Pergit Irenicus. *Aeneas Sylvius in Epistola de laude Germanorum*, vocat *Eychstadium Dryopolim*, ἀπὸ τῆς δρυὸς, καὶ πόλεως, à quercu & ciuitate. Idem ab aliis quoque factum scio, nec admodum inscitè, cæterùm vsitata nomina retinere semper melius est; nam quid, & ubi sit *Eychstadium*, norunt pariter docti & indocti *Aureatensis* terræ indigenæ, At si scisciteris, ubi sit *Dryopolis*, non tantùm illicerati, sed & multi ex literatis sibi nihil de hac ciuitate constare, palam profitebuntur.

Alij, inquit Irenicus, *Eichstadium* quasi *Edstadium* à solitudine dixerunt, & à S. VVillibaldo in deserto degente, principium duxisse. Hoc posterius verum est; nam *Eichstadium* debet suam originem S. Willibaldo. Illud de *Edstadio*, quasi à solitudine deducto, commentis annunero, quia veteres à succis quercubus nomen impositum constanter tradunt.

Illic, nempe *Eychstadij*, inquit Irenicus, omni miraculo B. VValpurgis clarior coruscat, è cuius sepulchro oleum destillat. Hoc elogium eò pluris pendendum est, quia venit à Prædicante; Fuit enim Irenicus quinti verbi tubicen. Quare quod B. Walpurgam laudat, quodq; miraculum olei agnoscit, in eo genium *Prædicanticum*
supe-

superavit, qui in celebrandis sanctis Virginibus valde parcus & restrictus esse solet.

CAPVT QVINTVM.

De Aureatensibus Episcopis.

EYCHSTADIANI Antistites crebrò etiam *Aureatenses* appellantur; vel quia à multis creditum est Aichstadium esse vetus *Aureatum*; vel quia totus ille tractus, qui est à Nassenfelsio, veteri *Aureato*, *Aureatensis*, à primaria vrbe olim nuncupabatur. Quo in Tractu cum Episcopi Eystettenses domicilium habeant, & resideant, iure etiam *Aureatenses* audiunt: Quod Conrado Celtæ & Irenico placuisse videtur.

Nec est quod quis dicat; Aureati fuisse Episcopos ante euerfionem vrbis, & multis annis ante S. Bonifacij & S. Willibaldi in eas oras aduentum; nam hoc iam alibi reiecimus, nec vllò vel in speciem verissimi argumento demonstrari potest. vt nec illud Pantaleonis plasma, ad Arcem Nassenfelsiam à S. Willibaldo Monasteriolum, cui nomen *Aureato*, exstructum fuisse, & inde Episcopis *Aureatensis* appellationem fluxisse.

Illud tamen exploratum est, vicinum Neoburgum ad Danubium suos Episcopos habuisse, vsque ad annum Redemptoris DCC. LXXII. quo *Manno* Ecclesiæ Neuburgensi præerat; & in Concilio Dingolfingensi primas inter omnes præsules tenebat. Hic tamen Episcopatus postea desit; nam post *Mannonem* nulla vllius Neoburgensis Episcopi mentio exstat, & Diœcesis magna pars Augustanæ Vindelicæ coniun-

coniun-